USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **V. B.**, zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 18, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 7. 2021, č. j. 16 A 14/2021 – 17,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) ze dne 7. 7. 2021, č. j. 16 A 14/2021 – 17, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 5. 2021, č. j. CPR-5053-2/ČJ-2021-930310-V241. Tímto rozhodnutím žalovaná částečně změnila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 29. 12. 2020, č. j. KRPA-247438-20/ČJ-2020-000022-SV, kterým bylo žalobci uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon pobytu cizinců*“), a byla stanovena doba v délce jednoho roku, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, přičemž její počátek byl nově určen od okamžiku, kdy žalobci uplyne doba stanovená k vycestování. Doba k vycestování byla stanovena v délce 40 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí žalované. Zbylé části prvostupňového rozhodnutí žalovaná potvrdila.

[2] Při posuzování věci vycházel městský soud z následujícího skutkového stavu. Dne 21. 9. 2020 byla vyslána hlídka policie na pracoviště Ministerstva vnitra, kde se nacházel žalobce. Policie při kontrole žalobce zjistila, že pobýval na území ČR na základě zaměstnanecké karty s platností do 2. 3. 2018; platnost této karty zanikla dne 29. 11. 2017 z důvodu ukončení pracovního poměru žalobce ke dni 30. 9. 2017. V cestovních dokladech neměl žalobce vylepeno žádné platné vízum, ale jen překlenovací štítek platný od 18. 5.

2020 do 14. 9. 2020, ten však byl zneplatněn dne 21. 5. 2020. Žalobce k tomu při výslechu uvedl, že pobývá v ČR od 18 let za účelem zaměstnání. Bydlí v Praze s rodiči a sestrou. Měl zaměstnaneckou kartu a poté měla jeho pobytové záležitosti řešit agentka, která mu poradila, aby si vyřizoval tzv. překlenovací víza. Neměl nikdy problém s cestováním na Ukrajinu, neboť tam žije jeho manželka, děti a babička. Uvedl, že si vůbec nebyl vědom svého nelegálního pobytu v ČR. Aktuálně nikde nepracuje, čeká na povolení k zaměstnání, neboť mu agentka sdělila, že nesmí pracovat, dokud nedostane nové povolení k zaměstnání.

[3] Městský soud konstatoval, že jedinou projednatelnou žalobní námitkou je tvrzení žalobce, že měl legitimní očekávání, že se po dobu platnosti překlenovacího štítku nachází v ČR legálně. Městský soud v této souvislosti poukázal na to, že žalobce nepožádal do 60 dnů ode dne zániku jeho pracovního poměru (k němuž došlo dne 30. 9. 2017) o změnu zaměstnavatele, jeho pobytové oprávnění proto zaniklo podle § 63 odst. 2 zákona o pobytu cizinců dne 30. 11. 2017, a to bez ohledu na probíhající řízení o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty, neboť toto řízení bylo zahájeno po marném uplynutí 60 dnů od zániku jeho pracovního poměru. Od 30. 11. 2017 se tedy žalobce zdržuje na území ČR neoprávněně. Městský soud dodal, že překlenovací štítek - osvědčení o pobytovém oprávnění s platností od 18. 5. 2020 do 14. 9. 2020 - byl žalobci vydán v době, kdy příslušnému správnímu orgánu nebylo známo, že žalobce podal žádost o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty po uplynutí lhůty 60 dnů od zániku jeho pracovního poměru. Překlenovací štítek neosvědčoval skutečný stav a nezaložil pobytové oprávnění žalobce na území ČR. Jak konstatovaly správní orgány, v důsledku překlenovacího štítku mohlo žalobci vzniknout toliko legitimní očekávání, že je oprávněn se v ČR zdržovat - nikoli však do data dle osvědčení (tj. 14. 9. 2020), ale nejdéle do doby pravomocně skončeného řízení o prodloužení doby zaměstnanecké karty (tj. 28. 8. 2020), na základě kterého bylo osvědčení vydáno. Městský soud současně dodal, že dle jeho názoru legitimní očekávání žalobce na základě překlenovacího štítku zaniklo již dne 1. 6. 2020, kdy bylo žalobci doručeno rozhodnutí Ministerstva vnitra o zastavení řízení o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty. Rozhodnutí sice nenabylo doručením žalobci právní moci, neboť se proti němu odvolal, ale z odůvodnění rozhodnutí mu muselo být známo, že jeho pobytové oprávnění zaniklo již marným uplynutím 60 dnů od zániku pracovního poměru.

[4] Dle městského soudu tudíž žalobce mohl být postižen za svůj nelegální pobyt od doby, kdy mu nemohlo svědčit legitimní očekávání z důvodu odpadnutí předpokládané fikce pobytu (zde v důsledku řízení o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty), nebo od sdělení příslušného správního orgánu, že důvody fikce pobytu zde nebyly, resp. nadále netrvají. Jakkoli závěr správních orgánů o době neoprávněného pobytu i legitimního očekávání z titulu udělení překlenovacího štítku byl nesprávný (neboť dle městského soudu žalobce mohl mít legitimní očekávání o oprávněnosti pobytu jen do 1. 6. 2020 - viz předcházející odstavec tohoto usnesení), podstatné je, že správní orgány postupovaly výhradně ve prospěch žalobce. Žalobce tudíž nemohl být negativně dotčen na svých právech.

[5] Kasační stížnost podává žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“). Výslovně neuvádí žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[6] Stěžovatel ve značné části kasační stížnosti brojí proti závěrům správních orgánů, opakuje svou žalobní argumentaci nebo rekapituluje závěry městského soudu, aniž by s nimi věcně polemizoval.

[7] Dále bez bližší konkretizace tvrdí, že městský soud nedostatečně posoudil jím namítané skutečnosti ve všech souvislostech a vycházel jen z částečně prokázaného stavu věci. Nesouhlasí také s městským soudem, že jeho neoprávněný pobyt trval od okamžiku, kdy uplynulo 60 dní od ukončení jeho posledního zaměstnaneckého poměru, tj. dne 29. 11. 2017. Je přesvědčen, že po dobu vedení správních řízení o změně zaměstnavatele a prodloužení platnosti zaměstnanecké karty mu svědčila tzv. fikce pobytu dle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců a byla průběžně osvědčena překlenovacími štítky. Namítá také, že pokud podal dne 28. 2. 2018 žádost o změnu zaměstnavatele a prodloužení platnosti zaměstnanecké karty, nebyl si vědom, že jeho žádost je zjevně právně nepřípustná kvůli tomu, že neexistoval předmět řízení - platná zaměstnanecká karta a zaměstnanecký poměr. V neposlední řadě tvrdí, že se městský soud nevypořádal s jeho žalobní námitkou související s právní úpravou obsaženou v § 50 zákona o pobytu cizinců.

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje její zamítnutí, napadený rozsudek považuje za správný a uplatněnou kasační argumentaci stěžovatele za nedůvodnou. Dále Nejvyššímu správnímu soudu přípisem ze dne 9. 3. 2022 sdělila, že k žádosti stěžovatele vydala dne 2. 3. 2022 rozhodnutí, jímž zrušila platnost rozhodnutí o jeho správním vyhoštění.

[9] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. (ve znění účinném od 1. 4. 2021, které je relevantní pro projednávanou věc s ohledem na vydání napadeného rozsudku dne 7. 7. 2021, viz přechodné ustanovení v čl. II novely s. ř. s. provedené zákonem č. 77/2021 Sb.) totiž platí, že *jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost*.

[10] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2005 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS; všechna zmiňovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Jak je uvedeno výše, nově se jedná o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, nikoli již jen kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto tento soud i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS).

[11] Podle již zmiňovaného usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech, ve kterých před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad práva a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[12] V projednávané věci stěžovatel nepředestřel žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Takovou otázku soud nedovodil ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu; ostatně městský soud v napadeném rozsudku příhodně odkazoval na judikaturu zdejšího soudu, která na věc dopadá (viz např. rozsudky ze dne 31. 7. 2018, č. j. 8 Azs 60/2018 – 46, či ze dne 31. 5. 2010, č. j. 2 Ans 1/2009 – 71, č. 2114/2010 Sb. NSS).

[13] Stěžovatelem tvrzená pochybení městského soudu by pak jako důvod přijatelnosti mohla obstát jen v krajních případech, pokud by v průběhu řízení o žalobě došlo k hrubým vadám, které by svojí povahou byly v rozporu se samotnými základními zásadami přezkumného soudního řízení, případně pokud by rozhodnutí soudu vykazovalo tak extrémně závažné nedostatky, že by bylo v rozporu s právem na spravedlivý proces nechat je bez povšimnutí.

[14] Takové vady však Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku ani v průběhu řízení, které předcházelo jeho vydání, neshledal. Co se týče tvrzeného nedostatečného odůvodnění napadeného rozsudku, které by mohlo být zásadní vadou v řízení způsobující přijatelnost kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud takové pochybení nezjistil. Městský soud jasně a srozumitelně vysvětlil, z jakých důvodů shledává rozhodnutí žalované zákonným a proč bylo na místě stěžovateli uložit správní vyhoštění. Při posuzování stěžejní otázky v řízení o žalobě, tedy zda stěžovateli mohlo vzniknout legitimní očekávání o legálnosti jeho pobytu v důsledku platnosti překlenovacích štítků, vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu, která se touto otázkou zabývala (viz odstavec [12] shora).

[15] S ohledem na aktuálně probíhající válečný konflikt na Ukrajině Nejvyšší správní soud pro úplnost zdůrazňuje, že rozhodnutím žalované ze dne 2. 3. 2022 byla zrušena platnost rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele (viz odstavec [8] výše), a proto nehrozí, že by v důsledku rozhodnutí žalované byl nucen se vrátit do země původu, čímž by mohlo dojít k porušení zásady *non-refoulement*. Navíc stěžovateli nic nebrání, aby si nyní v ČR požádal o tzv. dočasnou ochranu.

[16] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Podle rozšířeného senátu Nejvyššího

správního soudu totiž představuje odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost zjednodušený meritorní přezkum, nelze jej proto ztotožnit s jinými případy odmítnutí kasační stížnosti, např. pro neodstranění vad či z důvodů stanovených v § 46 odst. 1 s. ř. s. (viz již zmiňované usnesení č. j. 8 As 287/2020 – 33, část III. 4.). Na danou věc proto nedopadá pravidlo uvedené v § 60 odst. 3, větě první s. ř. s., dle něhož *žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta*.

[18] Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 28. dubna 2022

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu